

[Time:2.30 Hrs]

N.B: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q1 Answer the following in one or two sentences (any six)**(12marks)**

- a. Social Dominance
- b. Criminology
- c. Types of Societies
- d. Pluralism
- e. Mediation
- f. Division of Labour
- g. Kinship
- h. Ideal and practical norm

Q2. Write Short notes on (any two)**(12marks)**

- a. Scope of Sociology
- b. Classification of Group
- c. Theories of Social Stratification
- d. Society & Law

Q3 Situational Based Question (any two)**(12marks)**

- a. Communalism is rearing its ugly head in our society and every society needs to maintain social order. Discuss.
 - i. Communalism and its causes.
 - ii. Role of law and media as agencies of social control.
- b. Women in India are deprived of some of the fundamental human rights and this denial is justified often in the name of tradition. Discuss.
 - i. Gender as the basis of social Inequality.
 - ii. Dowry and its Consequences.
- c. Food and agriculture is at the heart of our civilizations. Many religions and cultures celebrate various aspects of food and agriculture due to the importance in our continuity for an issue that goes to the heart of humanity, it also has its ugly side. Explain.
 - i. Population and feeding the world.
 - ii. Causes of Hunger.

- d. Addiction to WhatsApp / Facebook and other Social network sites is leading to massive changes in relationships. Discuss.
- The negative effects
 - Suggest remedial measures.

Q4 Answer in Brief (any three).

(39marks)

- 1) What is the purpose of Social Control? Elaborate on types of Social Control.
- 2) Discuss in detail the point of view taken about division of labour by Karl Max and Emile Durkheim?
- 3) Discuss features of Social Change and its theories.
- 4) Changes in Caste System in Modern India?
- 5) What is Social Conflict? Explain the need of Social Control in a multi-Cultural Country like India.

18/12/2025

SYBALLB.

Sociology

75/25.

Sem III

मराठी रुपांतर

[वेळ: २:३० तास]

[गुण:७५]

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३. उजवीकडील आकृत्या गुण दर्शवतात.

प्र.१ खालील प्रश्नाची एक दोन वाक्यांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही सहा)

१२

अ. सामाजिक वर्चस्व

ब. अपराधशास्त्र

क. समाजाचे प्रकार

ड. अनेकता

य. मध्यस्थी

फ. कर्मानुसार विभागणी

ग. नाते संबंध व प्रकार Kinshp and Types

ह. आदर्श आणि व्यावहारिक मापदंडे

प्र.२ संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

अ) समाजशास्त्राची व्याप्ती

ब) समूहांचे वर्गीकरण

क) सामाजिक स्तरीकरणाचे सिद्धांत

ड) समाज व कायदा विधीशास्त्र

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

अ) आपल्या समाजात जातीयवाद डोके वर काढत आहे आणि प्रत्येक समाजाने सामाजिक सुव्यवस्था राखण्याची गरज आहे. चर्चा करा.

i) सामाजिक नियंत्रणाच्या एजन्सी म्हणून कायदा आणि माध्यमांची भूमिका

ii) भारतातील महिलांना काही मुलभूत मानवी हक्कांपासून वंचित ठेवले जाते आणि हा नकार

- ब) भारतातील महिलांना काही मुलभूत मानवी हक्कांपासून ठेवले जाते आणि हा नकार परंपरेच्या नावाखाली अनेकदा न्याय्य ठरवला जातो. चर्चा करा.
- i) सामाजिक असमानतेचा आधार म्हणून लिंग.
- ii) हुंडा आणि त्याचे परिणाम
- क. अत्र आणि शेती हि आपल्या संस्कृतीच्या केंद्रस्थानी आहे. अनेक धर्म आणि संस्कृती अत्र आणि शेतीच्या विविध पैलूंचा उत्सव साजरा करतात कारण मानवतेच्या हृदयाशी संबंधित असलेल्या या मुद्यासाठी आपल्या सतत्यतेला महत्त्व आहे, परंतु त्याची एक कुरूप बाजू देखील आहे. स्पष्ट करा.
- i) लोकसंख्या आणि जगाचे पोषण
- ii) उपासमारीची कारणे
- ड) व्हाट्सअप फेसबुक आणि इतर सोशल नेटवर्क साइट्सचे व्यसन नातेसंबंधांमध्ये मोठ्या प्रमाणत बदल घडवून आणत आहे. चर्चा करा.
- i) नकारात्मक परिणाम
- ii) उपाय सुचवा

प्र.४ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

- अ. सामाजिक नियंत्रणाचे उद्देश्य काय आहे? सामाजिक नियंत्रणाचा प्रकार सविस्तर सांगा.
- ब. कार्लमक्स आणि आयल यांनी श्रमविभाजनाबद्दल घेतलेल्या दृष्टीकोनाची सविस्तर चर्चा करा. डर्कहेम?
- क. सामाजिक बदलाची वैशिष्ट्ये आणि त्याच्या सिद्धांतांची चर्चा करा.
- ड. आधुनिक भारतातील जातिव्यवस्थेतील बदल?
- य. सामाजिक संघर्ष म्हणजे काय? भारतासारख्या बहुसांस्कृतिक आवश्यकता स्पष्ट करा.
